

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čekovni rač. 10.903.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20

Kakor gobe po dežju...

Tako vznikajo na površje načrti in predlogi za rešitev gospodarske in finančne krize v obče, našega kmetijstva pa posebej. Ako kdo težko oboli, pokličejo zdravnika. Če radi nevarnosti bolnikovega stanja ne zadostuje eden, se več zdravnikov zbere na posvet. V skupnem pretresu se opredeli pravilna razpoznavna ter se določi zdravilo in način zdravljenja.

Gospodarstveniki in izvedenci.

Bolnik, za katerega gre, je vse človeštvo, ki ga gospodarska kriza stiska k tlom ter ga tišči v prepad. Kako rešiti bolnika? Zbirali so se ter se zbirajo in se bodo zbirali poklicni zdravniki, to so gospodarstveniki iz raznih držav, na študijske sestanke in posvete in na razne konference, ki jim zastopstvo posameznih držav daje nekak uraden značaj. Bolezen so opredelili s strokovnjaško razpoznavo, kar ni baš posebno težko, saj čuti gospodarsko krizo na lastni koži tudi vsak nestrokovnjak. Glavno vprašanje pa, kako izlečiti nevarno gospodarsko bolezen, je doslej ostalo brez zadovoljivega odgovora. V tem se strokovnjaki, izvedenci in zastopniki držav niso zedinili. To, v čemer so se zedinili, je podobno zdravilom iz tiste vrste, kamor spadajo Marijaceljske kapljice.

Brezdenarno, računsko gospodarstvo.

Tem konferencam širokega obsega se pridružujejo posvetovanja pokrajinskega značaja in brezštevilni pretresi in načrti v strokovnih in političnih listih. Da omenimo vsaj enega, hočemo navesti načrt »računskega gospodarstva«, ki se zadnji čas že dejansko uveljavlja na Solnograškem. V prvi polovici meseca avgusta so se zbrali pincgavski župani v Zellu, da se porazgovorijo o tem načrtu. Na zborovanju se je ugotovilo, da je življenjskih potrebščin dovolj in v preobilju, da je tudi dovolj prilike in možnosti za delo ter bi se mogli zaposliti vsi brezposelni. Manjka pa posredovanja med delom in delavcem, med producentom in konsumentom, manjka izmenjave dobrin in storitev. Denarstvo ne more izvršiti te naloge ter se je izkazalo za nesposobno, ker ves donos gospodarstva teče potom obresti v roke visoke finance, kjer običi. Potrebno je torej »brezdenarno« gospodarstvo, ki omogočuje izmenjavo dobrin in storitev brez denarja potom obračuna. Zbere in strne se krog producentov in konsumentov, v

katerem se vrši izmenjava dobrin za storitve ali pa storitev za storitve, in sicer ne samo med dvema, marveč tudi v širjem krogu, kar se omogočuje z dobropisom vsakemu članu. Tako postane gospodarstvo neodvisno od denarja in obresti, ker je promet v računskem gospodarstvu brezdenarja in brez obresti. To je ob enem najuspešnejša borba zoper previsoke obresti, ki so eden glavnih vzrokov sedanje gospodarske krize. Na Solnograškem so že začeli, kakor rečeno, izvajati ta načrt, kajpada v ožjem krogu. Ali se bo dal izvršiti v širjem krogu, bo pokazala bodočnost.

Razdolžitev kmetov.

Kar se tiče Jugoslavije in posebej Slovenije, je na takozvanem kmečkem prazniku na Krškem polju neki govornik izjavil: »Če pogledamo po ostali Evropi in primerjamo to stanje s položajem pri nas, vidimo, da smo v Jugoslaviji navzlic vsem nevšečnim prilikam vendar še v nekakem zatišju da nam oni vihar, ki razsaja po vsem ostalem svetu, vendar še kolikor toliko prizanaša. Če je v nas kaj pameti, in če je v nas dovolj resne volje, potem bomo združeni te težkoče lažje prema-

gali, kakor katerikoli narod v Evropi. Ta tolažba je zelo cenena in nič ne za- leže. Edino stvarno je, kako premagati težkoče, na katerih trpi ljudstvo, o- sobito kmetsko ljudstvo. Od dneva do dneva postaja bolj pereče vprašanje kmetijskih dolgov. Izvršilni odbor Kmetijske družbe v Ljubljani je o tem vprašanju razpravljal na seji 30. julija 1932 ter sklenil sklicati anketo gospo- darstvenikov in še le potem na podlagi zbranih mnenj zavzeti svoje stališče. Ta anketa se je vršila v Ljubljani dne 19. avgusta. Gospodarstveniki in stro- kovnjaki so izrazili svoja mnenja. Do kakšnega soglasnega sklepa pa ni pri- šlo. Vprašanje kmetijskih dolgov je tesno spojeno z gospodarsko krizo ter je posledica te krize. Zato je treba to vprašanje gledati s širšega stališča. Pri njegovi rešitvi se morajo vpoštovati narodno-gospodarska načela, kojih preziranje se težko in bridko maščuje.

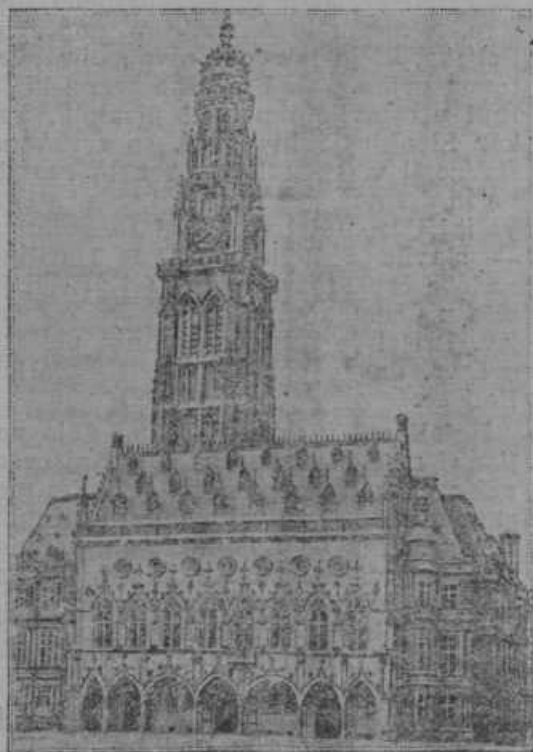

V DRUGIH DRŽAVAH.

Popolna negotovost v Nemčiji. Novo izvoljeni nemški državni zbor je skli- can za 30. avgusta. Nihče ne zna, kako, kaj in s kako večino bi naj delal par- lament. Radi popolne negotovosti je verjetno, da bo izposloval kancler von Papan od predsednika Hindenburga odlok za razpust ali zopetno odgoditev državnega zbora. Papanovo vlado skr- bi preskrba brezposelnosti in radi tega bo predlagala Hindenburgu zasilno od- redbo za zaposlitev brezposelnih. Za kritje tozadavnih izdatkov se naj uve- de prisilno posojilo ali oddaja premo- ženja.

Nemška vlada v hudih škripcih. Iz- jemno sodišče v Beuthenu je izreklo 5 smrtnih razsodb v procesu, v katerem so bili obtoženi narodni socialisti, ker so ubili v mestu Potempa delavca Pie- tzucha. Smrtna obsodba je silno raz- burila vse hitlerjevce, ki grozijo z na- silnim obračunom, ako bo smrtna ob- sodba potrjena in izvršena. Von Pa- penova vlada je v hudih škripcih. Ako izrečene in naročene obsodbe ne pot- di, se osmeši, ako jo pa podpiše, obsto- ja resna nevarnost Hitlerjeve revolu- cije.

O pogodbi med Francijo in ruskimi sovjeti. Ko je prišlo do pogodbe o med- sebojnem nenapadanju med Poljsko in Rusijo, so predlagali sovjeti enako po-

Svetovno znani rotovž v severnofran- coskem mestu Arras. Stavba je iz 15. stoletja, je med vojno bila porušena, a so jo zopet popravili in je bila zadnje dni slovesno blagoslovljena.

godbo tudi med Francijo. Za to slednjo pogodbo bi bil potreben samo podpis z obeh strani, ker je že bila sestavljena dne 24. avgusta 1931. V pogodbi bi šlo za obojestransko zavezo obeh držav, da druga druge ne bosta napadli in se bosta vzdržali vsake propagande, naperjene proti državni obliki in obstoječemu redu druge pogodbenice. Francija je vezala podpis te pogodbe na pogoj, da sklene Rusija podobni pogodbi s Poljsko in Romunijo. Sedaj je izrekla Rusija za slučaj podpisa pripravljeno, da sklene po tej omenjeni pogodbi še tudi gospodarsko, kakor so jo že predlagali Francozi leta 1927. Po tej pogodbi bi vrnil sovjeti Franciji predvojne carske dolgove v znesku 60 milijonov zlatih rubljev v 62 polletnih obrokih.

Poljsko-ruska in turška zveza. Vladar Poljske, maršal Pilsudski, snuje s polno paro zvezo: Poljska — Rusija — Turčija. Vest o tej trozvezi je upravičeno močno vznemirila Romunijo, ki je v neprestanem strahu, da jej odvzamejo lepega dne sovjeti Besarabijo.

Obsojeni voditelji zadnje ponesrečene monarhistične revolucije na Špankem. Dne 25. avgusta v noči je bila izrečena v Madridu obsodba proti voditelju sevillske vstaje, generalu Sanjurju. Sanjurjo je bil obsojen na smrt. General Garcia de la Heran je obsojen na dosmrtno ječo, polkovnik Infante na ječo od 6 do 12 let, med tem ko je bil sin generala Sanjurja Justo oproščen. Na smrt obsojenega generala niso ustrelili, ampak so ga prepeljali iz vojaških zaporov na Balearske otoke, kjer bo živel v prognanstvu.

Japonska bo zasedla končnoveljavno Mandžurijo. Japonski zunanji minister grof Ušida je izjavil v parlamentu dne 25. avgusta, da bo pripravila vlada vse potrebno za priznanje novemandžurske države ali bolj umljivo povedano: Japonska bo oznanila celemu svetu, da je končnoveljavno zasedla Mandžurijo.

Blagoslovitev orožja? Slovenski socialistični listi so izpisali iz nemških socialno-demokratskih in komunističnih časnikov laž, da je katoliška Cerkev za časa vojne blagoslovljala orožje. To laž socialistični listi kaj radi ponavljajo. Ne delajo tega iz spoštovanja pred zakramentali katoliške Cerkev, marveč samo za to, da bi Cerkev očrnil, češ, da pridiga mir, blagoslovlja pa morilno orožje. Da je vse to laž, so katoliški listi — med njimi tudi naš list — večkrat ugotovili. Svobodomislci pa lažejo naprej. Zato je urednik znanstvenega bogoslovnega lista, ki izhaja v Lincu na Gornjem Avstrijskem pod imenom »Theologische Quartalschrift«, o tej stvari v listu razpisal mednarodno razpravo. Obrnil se je na vojaške duhovnike raznih narodov, da povedo javno, kaj so oni in kaj je Cerkev po njih in po višjih cerkvenih dostojanstvenikih blagoslovljala. Vsi so odgovorili: nikdar ne morilnega orož-

ja, vedno le ljudi. Mnogi vojaško-duhovni uradi so izrazili svoje začudenje, kako se je mogla taka laž razširiti med ljudmi. Katoliška Cerkev ima v svojih obrednikih razna blagoslovila, med njimi pa ni nobenega za blagoslovitev orožja. Ako pa blagoslovlja vojake ter prosi za nje božje pomoči in božjega varstva, nastopa kot ljubeča mati, ki nežno skrbi za vse svoje otroke, posebno za tiste, ki se nahajajo v veliki nevarnosti. Tako je zopet postavljena na laž ena kleveta protivnikov Cerkev. Ti ljudje pa bodo kljub temu lagali naprej!

V Lurd je minul mesec vozila cela vrsta posebnih vlakov, ki so iz raznih krajev Francije pripeljali tjakaj romarje; meseca avgusta se je namreč vršilo v Lurd francosko narodno romanje. Več nego 18 posebnih vlakov je poleg številnih rednih privedlo romarje v sloveče Marijino svetišče. Pripeljalo se je z romarji tudi okoli 1000 bolnikov, ki jim zdravniki niso mogli pomagati, pa pričakujejo pomoči od Marije. Mnogo jih je to pomoč našlo ter so tako pomnožili število čudežnih ozdravljenj. Zdravniški urad, ki posluje v Lurd, nastopa zelo previdno. Ozdravljenja, ki se morejo smatrati kot živčna ozdravljenja, se ne jemljejo v poštev. Tudi je treba čakati celo leto od ozdravljenja, preden se isto proglasi za takšno, ki se naravnim potom ne da razložiti. Samo časovno poboljšanje ne zadostuje, ozdravljenje mora biti popolno in stalno.

400.000 romarjev v Čenstohovi. Vsak narod ima svoje narodno svetišče, kamor ljudje najrajši romajo. Tako ima Poljska svojo Čenstohovo = Marijino svetišče s slavni in črnim Marijinim kipom. Zgodovina Čenstohove je tesno združena z zgodovino Poljske, in sicer stare Poljske kot svobodne države, potem Poljske, ki je bila zasužnjena Rusom, Nemcem in Avstrijcem, naposled Poljske, ki jo je zopet osvobodila svetovna vojna. Vsled te ozke zveze, ki jo tudi proslavljajo poljski pisatelji, kakor Sienkiewicz in drugi, so cerkvene slavnosti v Čenstohovi obenem narodne in državne svečanosti. Letos se je o Veliki Gospojnici — 14. in 15. avgusta — slavila 550letnica slavne Marijine podobe čenstohovske. Pri tej priliki je bilo v Čenstohovi okoli 400.000 romarjev. Prišel je sam predsednik poljske države, da se pokloni Mariji, kraljici Poljske.

Katoličani v Španiji se ne dajo potisniti med cerkvene zidove. Najsevernejša pokrajina Španije z glavnim mestom Bilbao je že v 17. stoletju proglasila sv. Ignacija Lojolanskega, ustanovitelja Družbe Jezusove, za svojega posebnega patrona ter je njegov praznik proslavljala s posebno svečanostjo. To so hoteli španski katoličani tudi letos storiti, če prav je Družba Jezusova v Španiji odpravljena. Državna oblast je izpočetka zabranila pod najstrožjimi kaznimi vse prireditve izven cerkvenih zidov. Ta prepoved je vzbudila vihar ogorčenja med zavednimi katoličani. Tega se je framasonsko-socialistična vlada zbalala ter je morala dovoliti izven-cerkvene prireditve. Ignacijeva

proslava se je povsod vršila z največjo slovesnostjo, če tudi se niso zastopniki vlade nikjer udeležili prireditev. Zato pa so Baski = junaško ljudstvo, ki prebiva v tej pokrajini, prihiteli od vseh krajev svoje ožje domovine, da proslavijo stari narodni praznik. Baski se framasonov, liberalcev in socialistov niti najmanj ne boje, marveč pošiljajo v španski parlament samo zavedne katoliške poslance.

Slep laični apostol. Misijonarji misijonske postaje Maryknoll v Kayingu na Kitajskem so pred 3 leti sprejeli nekoga kitajskega spreobrnjenca. Ime njegovo je Vong Tsing Tsong. Ko je obiskal šolo, je popolnoma oslepel. Čeprav je še bil pogan, je vendar pogumno prenašal to nesrečo. Prosil je, naj ga sprejmejo v katehumenat = pripravo za krščanstvo. Toda kako naj se slepec uči katekizma? Misijonarji so mu prišli na pomoč. Odredili so, naj se otroci, ki obiskujejo njihovo šolo, glasno uče katekizma ter ga ponavljajo. Tako se je Tsing Tsong naučil krščanskega nauka, ker ima izvrsten spomin. Bolj se je naučil nego otroci, ki so bolj lahkomišelnih narave. Ko je prejel zakrament sv. krsta, je naprej šel v rojstno vas, da bi tudi svoje rojake pridobil za krščanstvo. Ker pa ni hotel sodelovati pri poganskem bogoslužju, so ga domačini zavrgli. Nato se je vrnil na misijonsko postajo, kjer so ga gostoljubno sprejeli. Tsing Tsong je sedaj začel redno obiskovati šolo. Ker je bil od narave obdarovan z izvrstnim spominom, je v šoli prav dobro napredoval. Ker mu je narava tudi dala dar zgovornosti, je pri poganih več dosegel nego drugi laični (posvetni) katehisti. Stanuje v sobici blizu glavnega vhoda ter ima skoro vedno kakšne poganske obiske. Redkokedaj je sam v svoji sobici, navadno sta pri njem po 2 ali še več poganov. O kitajskem novem letu je imel verska predavanja za pogane. Čeprav je kitajsko novo leto čas, v katerem imajo Kitajci največ zabav, so vendar njegova predavanja bila prav dobro obiskana. Slep laični učitelj vere ima velike uspehe, veliko Kitajcev je že pridobil za katoliško Cerkev in za krst. Slep apostol porablja tudi pogrebe za svoje apostolsko delo. Po končanih obredih raztolmači poganom, ki so se pogreba udeležili, katoliški nauk o smrti in posmrtnem življenju. Ko zavrača poganski nauk in poganske praznoverne obrede, dela to z veliko obzirnostjo, da pogane ne žali. Tako njegov vpliv na pogane dnevno narašča. Danes, ko se toliko poudarja važnost Katoliške akcije in laičnega apostolstva, more slepi kitajski laični apostol biti zgled tudi za Evropejce.

Jezuít — žrtev kuge. Zopet novo ime, ki ga vpisujemo v dolgi seznam misijonarjev, ki so umrli kot žrtve svojega poklica: p. Barreau S. J. iz apost. vikariata Fianarantsoa na Madagaskarju. Bolezen ga je napadla, ko je nesel poslednje olje nekemu bolniku v okolici. Kugi je podlegel nekaj dni pozneje. P. Barreau je misijonaril že 18 let in se odlikoval po skromnosti in izredni vztrajnosti in bil v vsej okolici znan po neizmernem zatajevanju. Njegovo